

собение, което много добръ прѣдпазва растението отъ голѣмитѣ трѣвоядни животни. Това сж парливитѣ косъмци, които покриватъ листата и стеблото на растението, напр. у копривата. Парливитѣ косъмци на копривата сж разширени отдолу, а на върха сж изострени. Заострениятъ край е много крѣхъкъ, понеже стѣнитѣ му съдържатъ много кремъчно вещество. И при най-слабо допиране краятъ на косъма се прѣчупва и острието се забожда въ кожата, а отъ вжтрѣшността на косъма се излива лютивиятъ сокъ, който причинява болка. Направата на парливитѣ косъмци на копривата лесно могатъ да се разгледатъ съ микроскопъ. У другитѣ растения парливитѣ косъмци сж направени почти тъй, както у копривата. У копривата прѣчупениятъ край на косъма е надебеленъ въ видъ на главичка, а у другитѣ растения е заостренъ. На опареното мѣсто отъ нашенска коприва осѣщаме смѣдежъ и леко възпаление на кожата, но има коприви, които растатъ въ южна Азия и Зондскитѣ острови, които съ опарването си причиняватъ на човѣка голѣми болки и даже смъртъ.

Косъмцитѣ могатъ да не бждатъ парливи, нито пъкъ въ видъ на трѣнчета и пакъ да бждатъ добра защита на растенията. Ако мекитѣ и доста дългитѣ косъмци покриватъ растението въ видъ на плѣстъ, то добитѣкътъ не яде такова растение. Ако животното яде такова растение, то косъмцитѣ причиняватъ смѣдежъ въ устата му.

Ние разгледахме случаи, когато растението е снабдено съ оржие, което се намира по зеленитѣ външни части на тѣлото му, обаче има растения, които сами нѣматъ оржие по зеленитѣ си части, но се защищава съ оржие, което е близо до тия части. Такива сж много отъ храсталацитѣ, у които крайнитѣ клончета сж прѣвърнати въ трѣнчета. На стеблото и клончетата на такива храстия листата не седатъ на самия край. Краищата нѣматъ листа, а сж прѣвърнати въ твърди и остри трѣнчета. Такива растения сж трѣнътъ, трѣнката, глокътъ и пр.

У кактусовитѣ растения и кактусовиднитѣ млѣчоци, които растатъ въ Южна-Африка и Южна-Азия, месес-